

які поступово відкривають дію універсальних законів Універсуму, зокрема у механізмі колективної свідомості. Інтелектуальна еволюція попереднього періоду в процесі розвитку людської цивілізації замінюється духовною еволюцією культури як стану виникнення нової цілісності людської цивілізації. Системна криза суспільства є ознакою досягнення граничності розгортання людської історії в її матеріально-речовому втіленні. Утвердження всередині наукової спільноти однієї наукової картини світу забезпечить єдиний контекст розуміння всіх процесів становлення Культури єдиного Людства.

Шемаєв О. О.

*кандидат історичних наук,
начальник юридичного відділу
«Науково-інформаційний центр»,
м. Харків*

Шемаєва Г. В.

*доктор наук із соціальних
комунікацій, професор, Харківська
державна академія культури, м.
Харків*

МЕДІАТИЗАЦІЯ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Визначається розширення процесу культурної дипломатії в нових умовах глобалізації; обґрунтовується використання соціальних мереж, платформи Global Ukraine як інноваційного інструменту розвитку дипломатії; пропонуються потенціальної ролі музеїв і бібліотек у просуванні позитивного іміджу країни.

Ключові слова: *Культурна дипломатія, цифрова дипломатія, соціальні мережі, недержавні інституції, музей, бібліотека.*

Определяется расширение процесса культурной дипломатии в новых условиях глобализации; обосновывается использование социальных сетей, платформы Global Ukraine как инновационного инструмента развития дипломатии; предлагаются потенциальные роли музеев и библиотек в продвижении позитивного имиджа страны.

Ключевые слова: культурная дипломатия, цифровая дипломатия, социальные сети, негосударственные учреждения, музей, библиотека.

The expansion of the process of cultural diplomacy in the new conditions of globalization is determined; substantiates the use of social networks, the Global Ukraine platform as an innovative tool for the development of diplomacy; potential roles of museums and libraries in promoting a positive image of the country are suggested.

Keywords: Cultural diplomacy, digital diplomacy, social networks, non-governmental institutions, museum, library.

На сучасному етапі розвитку дипломатичних відносин зростає увага до культурної дипломатії як інструменту досягнення цілей зовнішньої політики держави через культуру. Культурна дипломатія спрямовується на організацію різних культурних заходів в інших країнах для просування своєї культури з метою посилення міжкультурного діалогу та укріплення взаєморозуміння між різними державами.

Глобалізація, розвиток сучасних комунікаційних технологій здійснили вплив на традиційні підходи до культурної дипломатії та зумовили формування транснаціональних зв'язків на основі використання сучасних медіа. Соціальні мережі стають інноваційним інструментом розвитку дипломатії. Українські

дослідники та зарубіжні вчені підкреслюють, що соціальні мережі та інші медіа-технології надають безліч можливостей для просування культурних досягнень через цифрові дипломатичні канали, сприяють міжкультурним обмінам, дозволяють впливати на широке коло учасників мережевого простору [4, 7].

В епоху соціальних мереж відбувається розвиток цифрової культурної дипломатії у напрямі поширення через сучасні медіа видавничих проектів, культурних програм обміну, встановлення взаєморозуміння між державами шляхом організації мистецьких фестивалів, концертів, гастролей; інформування про практику стипендій і грантів в соціокультурній сфері; формування позитивного іміджу та репутації країни на міждержавному рівні. Нові медіа пропонують доступні платформи для інтерактивного міжкультурного діалогу, дозволяють розширювати знання про культурні продукти; використовувати свій культурний потенціал на світовій арені.

Дослідники пов'язують стратегії культурної дипломатії з такими типами соціальної комунікації як: презентація, маніпуляція та конвенція та виділяють лінгвістичний й технологічний підхід [2]. В межах першого акцентується увага на дипломатичному діалозі та полілозі. Другий, який ґрунтується на комунікативних технологіях, обґрунтовується як сучасний напрям розширення інформаційної присутності, просування культури засобами іміджмейкінгу, реклами [2, 7].

Важливе значення в культурній дипломатії належить комплексу спільних дій державного, приватного й суспільного секторів [6]. Роль дипломатів і чиновників тісно переплітається з недержавними, громадськими та іншими соціокультурними установами. Одне з провідних місць недержавних організацій в культурній дипломатії визначається тим, що така модель взаємодії із суспільством іншої країни є ефективнішою [5]. Серед таких інституцій можна назвати: Гете інститут, головною метою якого є налагодження тісних культурних контактів з країною перебування через організацію мовних курсів; Український інститут в Швеції, діяльність якого спрямована на ознайомлення шведської спільноти з українською мовою, кінематографом та мистецтвом.

В умовах цифрового простору діяльність різних інституцій культурної дипломатії доповнюється представленням у соціальних мережах. Вони все активніше використовують технології Web 2.0 для просування своїх культурних ініціатив, зокрема: блогосферу, Facebook, Twitter, YouTube [7]. Також слід звернути увагу на платформу Global Ukraine, створену для об'єднання українців з усього світу з метою просування та лобювання українських інтересів у новому глобальному світі, розвитку співробітництва, сприяння реалізації соціальних проєктів. Цей проєкт привертає велику увагу іноземних громадян до культурних ініціатив, літературних та театральних подій, кіно і радіо, що забезпечує більш широку комунікацію з населенням за кордоном. Це створює

підґрунтя для зміни парадигми культурної дипломатії, яка виходить на інший рівень.

Разом з тим, важливо зауважити, що глобалізація та інтернетизація зумовлюють й проблеми спотворення інформації, уявлень про інші культури. У сучасному медійному просторі існує безліч інструментів для негативного впливу на користувачів, маніпулювання, пробудження культурних фобій, культурного сепаратизму. У протидії таким процесам, на нашу думку, особлива роль належить також музеям та бібліотекам. Ці соціокультурні установи створюють комунікаційний простір для міжкультурного діалогу через поширення своїх ресурсів в мережевому просторі, створення умов для інтерактивної взаємодії з його учасниками. Як зазначає Н. Гринчева [1], зміна моделі музею-храма на модель музей-форум на основі збільшення привабливості через використання сучасних медіа передбачає нове розуміння місця музею в культурній дипломатії. На її думку, музей може виконувати роль дипломатичного посередника, а культурна дипломатія – набуває нового змісту. Українська дослідниця О. Сенченко звертає увагу на «м'яку силу» книги як духовного, мистецького, інтелектуального продукту та доводить її значення у протидії деструктивним тенденціям у сучасному світі [3]. У зв'язку з тим, що бібліотеки активно представляють свої продукти та послуги в мережевому просторі, організують доступ до інформації та знань, які є достовірними, розширюють бібліотечний сервіс та

підвищують його ефективності, вони сприяють зниженню негативних проявів у цифровому просторі. Тобто, бібліотеки мають великий потенціал й для формування позитивного іміджу країни за кордоном.

Таким чином, медіатизація культурної дипломатія сприяє залученню ширшого кола структур до лобювання українських інтересів у новому глобальному світі, дозволяє на більш системній основі забезпечувати комунікацію з населенням різних країн через одночасне включення декількох напрямів.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Гринчева Н.** Культурная дипломатия 2.0: перспективы использования в музейной практике. *Вопросы музеологии*. 2013. № 1 (7). <http://cyberleninka.ru>
2. **Журавлева Н. Н.** Коммуникативные стратегии в сфере «культурной дипломатии»: современные дискуссии. *Вестник ВГУ. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация*. 2007. № 2, 160–166.
3. **Сенченко О.** Актуальні аспекти книги як атрибута «м'якої сили» у глобальному історичному просторі / Оксана Сенченко // *Вісник Книжкової палати*. 2018. № 2, 17–25.
4. **Середа К. В., Габро І. В.** Соціальні мережі як ефективний інструмент здійснення цифрової дипломатії. *Молодий вчений*. 2018. № 4, 604-607.
5. **Шемаєва Г. В.** Місце культурної дипломатії в міжнародних відносинах. *Вісник ХДАК*. 2018. Вип. 52, 71-79.
6. **Ang G., Isar V. R., Mar Ph.** Cultural diplomacy: beyond the national interest? *International Journal of Cultural Policy*. 2015. V. 21, 365-381.
7. **Seib P.** Real time diplomacy: Politics and power in the social media era. 2012. 199 p.